

Ebazpena, 2025eko apirilaren 25koa, Finantza Politikako eta Gizarte Aurreikuspeneko zuzendariarena, langile autonomoen kolektiboaren borondatezko gizarte-aurreikuspenaren arloko irizpideak ezartzen dituen.

Borondatezko Gizarte Aurreikuspeneko Erakundeei buruzko otsailaren 23ko 5/2012 Legearen 9.a) artikulua 2. paragrafoan, enpleguko gizarte-aurreikuspeneko planei buruzkoan, honako hau xedatzen da: «Egoki diren ondorioetarako, enplegukotzat kalifikatu ahal izango da gizarte-aurreikuspeneko plana ere, baldin eta plan horren bazkide osoak lanbide-elkarteen, merkataritza-ganberen edo bazkide sustatzaile edo babesle gisa jarduten duten bestelako ordezkariak-erakundeen bidez eratu diren langile autonomoen kolektiboetakoak badira».

BGAEn Legearen 14. artikulua enplegu-planek lehentasunezkoak izateko bete behar dituzten baldintzak ezartzen ditu. Baldintza horiek honako hauek dira: diskriminaziorik ezaren printzipioa, zeinaren bidez gizarte-aurreikuspena eman behar baitaie langile guztiei, erretiroa barne hartzen duen gutxieneko babes-ekintza, enplegatzailearen eta enpleguaren arteko ekarpen partekatua, lehentasunezko planen arteko mugikortasun mugatua, erreskate-ezintasuna, errenta erako prestazioak, jarraipen-batzordea gobernu-organo espezifiko gisa eta lehentasunezko planaren izendapen espezifiko.

Langile autonomoen kolektiboari dagokionez, eta bete beharreko betekizunei dagokienez, 14. artikulua berezitasun batzuk ezartzen ditu.

Hala, diskriminaziorik ezaren printzipioari dagokionez, lehentasunezko gizarte-aurreikuspeneko planetan bermatu beharko da bazkide oso gisa sartu ahal izango direla langile guztiak edo kolektibo osoa, langile autonomoak direnean.

Ekarpen partekatuei dagokienez, 14. artikulua ezartzen du autonomoek edo bazkide langileek edo lan-bazkideek, kooperatiba-sozietateen eta lan-sozietateen kasuan, gizarte-aurreikuspeneko plan bati egindako ekarpenak planaren erregelamenduetan ezarritakoak izango direla.

Borondatezko Gizarte Aurreikuspeneko Erakundeei buruzko otsailaren 23ko 5/2012 Legearen Erregelamendua onartzen duen urriaren 27ko 203/2015 Dekretuaren 128. artikulua (Borondatezko Gizarte Aurreikuspeneko Erakundeen arloko hainbat dekretu aldatzen dituen otsailaren 13ko 13/2024 Dekretuaren bidez sartua) ezartzen duenez, 5/2012 Legearen 14. artikulua a) letran jasotako diskriminaziorik ezaren printzipioa betetzat joko da bazkide oso gisa lehentasunezko enpleguko gizarte-aurreikuspeneko planera atxikitzen direla bermatzen zaienean bazkide babesleekin lan-harremana duten pertsona guztiei, printzipio hori langile autonomoei eta horien langile-kolektiboari aplikatzen baitaie.

Azkenik, 128. artikulua horrek berak ezartzen du enplegatzailearen eta enplegatuen arteko gizarte-aurreikuspeneko akordioan langileak zuzenean lehentasunezko enpleguko gizarte-aurreikuspeneko planean sartzea ezartzen denean, plan horri atxikita daudela ulertuko dela, non eta akordio edo hitzarmen kolektiboak ez duen aurreikusten langileek, horretarako adostutako epean, berariaz adierazi ahal izango diotela BGAEko gobernu-batzordeari plan horretan sartu nahi ez dituztela.

Langile autonomoen kolektiboak jarraipen eta arreta berezia izan du, bai BGAEei buruzko araudian, bai Eusko Jaurlaritzako Ogasun eta Finantza Sailak eta Euskadiko hiru Merkataritza, Industria eta Nabigazio Ganberek kolektibo horretan gizarte-aurreikuspen osagarria sustatzeko eta orokortzeko sinatu berri duten hitzarmenean. Era berean, hiru lurralde historikoetako fiskalitateak kolektibo horrentzako espazio espezifiko bat aitortuko du.

Helburua bikoitza da: batez bestekoaren azpitik dauden gizarte-prestazioak dituen kolektibo baten artean gizarte-aurreikuspen osagarria orokortzea, eta bestela enpleguko gizarte-aurreikuspen osagarriako sarbiderik izango ez luketen langile autonomoen enplegatuei enpleguko aurreikuspen-sistemarako sarbidea ahalbidetzea. Langile horiek ekarpen nahikoak eta luzeak izan behar dituzte pentsio nahikoak eta osagarriak jasotzeko. Horregatik, aurreikuspenaren arloan enplegatzaile autonomoarekin lortzen dituzten itun edo akordioek proportzionaltasun-izaera izan behar dute enplegatzaileak bere izenean egiten dituen ekarpenekiko.

Euskal Merkataritza Ganberek langile autonomoei zuzendutako enpleguko gizarte-aurreikuspeneko hainbat plan sustatu dituzte berriki, bai eta Lurralde Historikoetako Foru Ogasunek 2024ko ekitaldian eman dituzten eta aurrerantzean emango dituzten borondatezko gizarte-aurreikuspeneko tratamendu mesedegarriagoa ere, duela gutxi onartutako Foru Arauetan edo Batzar Nagusietan izapidetzen ari diren Foru Arauen Proiektuetan jasotakoaren arabera. Horrek guztiak langile autonomoen enpleguko gizarte-aurreikuspeneko planekiko interesa piztu du.

Era berean, Finantza Politikako eta Gizarte Aurreikuspeneko Zuzendaritzan kontsulta ugari jaso dira langile autonomoen enpleguko gizarte-aurreikuspeneko planei buruzko hainbat alderdiri buruz, eta kontsulta horien erantzunetan finkatzen dira Finantza Politikako eta Gizarte Aurreikuspeneko Zuzendaritza honek horri buruz dituen irizpideak. Hala ere, kontsultak pertsona interesdun batek egiten ditunez, erantzunaren irismena horretara mugatzen da; horregatik, komenigarria da ebazpen honetan Finantza Politikako eta Aurreikuspeneko Zuzendaritzaren irizpideak jasotzea, gaiari buruzko kontsultak argitzeko helburuarekin, euskadi.eus web-orrian argitaratuta, borondatezko gizarte-aurreikuspenari buruzko atalean, interesa izan dezaketen pertsona guztiei helarazteko.

Ebazpen hau ez da zehatza, eta, beraz, eguneratu egin ahal izango da, ondorengo ebazpenen bidez, langile autonomoen kolektiboaren borondatezko gizarte-aurreikuspenari buruzko beste gai batzuk hauteman edo planteatzen diren heinean. Azaldutakoagatik, Borondatezko Gizarte Aurreikuspeneko Erakundeei buruzko otsailaren 23ko 5/2012 Legean, lege horren erregelamendua onartzen duen urriaren 27ko 203/2015 Dekretuan eta Ogasun eta Finantza Sailaren egitura organikoa eta funtzionala ezartzen duen urriaren 29ko 313/2024 Dekretuan esleitutako eskumenetan oinarrituta, eta aplikatu beharreko gainerako araudia betez, honako hau;

EBATZI DUT:

Ogasun eta Finantza Sailaren web-orrian www.euskadi.eus argitaratzea, borondatezko gizarte-aurreikuspenari buruzko atalean, eta, horren barruan, “Araudi” atalean, <https://www.euskadi.eus/bgae-arauden-argibidea/web01-a2finan/eu/> Finantza Politikako eta Gizarte Aurreikuspeneko Zuzendaritzak langile autonomoen kolektiboaren borondatezko gizarte-aurreikuspenaren arloan dituen printzipioak (ebazpen honi erantsi zaizkio).

Vitoria-Gasteiz, 2025eko apirilaren 25a.

ARANTZA LARRAURI ARANGUREN

Politika Finantza eta Gizarte Aurreikuspeneko zuzendaria

Finantza Politikako eta Gizarte Aurreikuspeneko zuzendaria

ERANSKINAK-LANGILE AUTONOMOEN KOLEKTIBOAREN BORONDATEZKO GIZARTE-AURREIKUSPENAREN ARLOKO PRINTZIOAK

1.- Langile autonomoen kolektiboaren borondatezko gizarte-aurreikuspenaren ondorioetarako, langile autonomotzat hartuko da lana edo jarduera norberaren kontura egiten duen pertsona fisikoa. Sozietate-autonomo izenekoak ez dira barnean hartuko egiten dituzten eginkizun edo jarduerengatik edo merkataritza-sozietateari ematen dizkioten zerbitzuengatik nomina bat jasotzen badute.

2.- Langile autonomoentzako enpleguko gizarte-aurreikuspeneko planetan, langileak beren kargura dituzten langile autonomoak nahiz langilerik ez duten autonomoak sartu ahal izango dira. Hau da, langile autonomoak besteren konturako langileekin bizi ahal izango dira, langile horietako langileekin.

3.- Langile autonomoak bazkide arrunt gisa atxikitzen bazaizkio **enpleguko gizarte-aurreikuspeneko plan** bati, eta beren kargura langileak badituzte, bazkide babesle gisa, beren kargura dituzten langileak **sartu ahal izango** dituzte enpleguko gizarte-aurreikuspeneko plan bereko bazkide arrunt gisa. Kasu horretan, hitzarmen edo akordio bidez ezarri beharko dira pertsona autonomoak bere langilearentzat egiten dituen ekarpenen baldintzak. Ekarpene horiek proportzionaltasun-maila bat izan behar dute autonomoak bere alde egiten dituen ekarpenekin, irizpide jakin eta objektiboak kontuan hartuta, hala nola soldata-ehuneko bat, enplegatzaileak eta enplegatuek jasotzen dituzten soldaten arteko proportzio ekonomiko bat edo antzeko beste bat; hori guztia borondatezko gizarte-aurreikuspenaren arloan aplikatzekoa den hitzarmen kolektiboak xedatzen duenari kalterik egin gabe.

4.- Langile autonomoak **lehentasunezko enpleguko gizarte-aurreikuspeneko plan** bati atxikitzen bazaizkio bazkide arrunt gisa, eta beren kargura langileak badituzte, nahitaez sartu beharko dituzte, bazkide babesle gisa, beren kargura dauden langileak, lehentasunezko enpleguko gizarte-aurreikuspeneko plan bereko bazkide arrunt gisa. Kasu horretan, hitzarmen edo akordio bidez **ezarri beharko dira** pertsona autonomoak bere langilearentzat egiten dituen ekarpenen baldintzak; ekarpen horiek proportzionaltasun-maila bat izan behar dute autonomoak bere alde egiten dituen ekarpenekin, irizpide jakin eta objektiboak kontuan hartuta, hala nola, soldata-ehuneko bat, enplegatzaileak jasotzen dituen soldaten eta enplegatuen arteko proportzio ekonomiko bat edo antzeko beste bat; era berean, itunean edo akordioan ezarriko dira enplegatuen ekarpenak, paritarioak izan daitezkeenak edo ez; hori guztia borondatezko gizarte-aurreikuspenaren arloan aplikatzekoa den hitzarmen kolektiboak xedatzen duenari kalterik egin gabe.

5.- Langile autonomoen lehentasunezko enpleguko gizarte-aurreikuspeneko plan bakoitzak jarraipen-batzorde bat izan behar du, bazkide sustatzaileen eta babesleen nahiz bazkide arrunten ordezkartza paritarioarekin. Langile autonomoen kolektiboaren ordezkartzak kide-kopuru bat izango du Batzordean, hala badagokio, horietako langile enplegatuen kolektiboaren ordezkartzaren proportzioan.